

Carl XVI Gustaf: Jultal 1975

Talare

Carl XVI Gustaf
Kung

Datum

25 december 1975

Plats

Kungl. Slottet, Stockholm

1 Många har väl en känsla av – oavsett vad vi ägnar oss åt – att det dagliga livet blir allt mer jäktigt och stressigt. Vi hinner kanske inte alltid, bokstavligen talat, sätta oss ner och tänka efter i ett vidare perspektiv. Vi behöver ibland andrum, vi behöver eftertanke.

5

Det är därför en helg som julen är så viktig i flera avseenden och då tänker jag inte enbart på helgens kristna innehåll och budskap. Jag ser också de här dagarna i slutet av året, efter en arbetsfylld höst, som ett tillfälle att i lugn och ro summera ihop erfarenheter och tänka efter vad som hänt oss under det gångna
10 året, vad som hänt medmänniskor runt om oss, både på det personliga planet och i ett internationellt perspektiv. I det sammanhanget vill jag understryka behovet av solidaritet, gemenskap mellan människor och mellan nationer. Solidaritet inför framtiden och mot de generationer som kommer efter oss.

15 Det var inte förrän relativt sent vi började inse och förstå att det finns en gräns för jordens resurser, att vi inte ohämmat kunde utnyttja vår gemensamma livsmiljö och leva över våra tillgångar. Någon jämförde jorden med ett rymdskepp som rusar fram genom mörkret helt hänvisat till sina egna tillgångar, som kan fungera så länge inte balansen i det ömtåliga systemet rubbas. Och det
20 var vad som höll på att ske. Naturtillgångarna hotades, vatten och luft förorenades. De senaste 400 åren har en djur- eller fågelart om året försvunnit för all framtid och ett skrämmande antal djur lever i marginalen, i fara utrotas.

I den industrialiserade delen av världen har vi sedan länge inrättat oss bekvämt i
25 rymdskeppets förstaklassavdelning utan att egentligen tänka så särskilt mycket på resten av jordens befolkning. Men glädjande nog svängde utvecklingen, vetenskapsmän och forskare har öppnat ögonen på oss när det gäller den ömtåliga balansen som bär upp livet på jorden. Och den ibland överhettade debatten har givit plats för konstruktivt handlande via lagstiftning,
30 internationell samverkan och andra åtgärder, för att skydda och bevara vår

livsmiljö, där inte minst arbetsmiljön är en viktig beståndsdel.

35 Begreppet livskvalitet intar en central plats i debatten, liksom också
biståndsfrågorna. Vi måste hushålla och vi måste dela med oss. Det är enkla och
självklara konstateranden. Problemet ligger i att gå från ord till handling och där
har vi alla ett stort ansvar. Vi måste inse de krav som ställs på oss. Kraven på
solidaritet med vår livsmiljö, med kommande generationer och med varandra.
40 För vi lever inte isolerade, vare sig som människor eller nationer. Vi alla delar av
en helhet där delarna inte kan rubbas utan att helheten påverkas. Det är fråga
om ett ansvarstagande som vi måste ha aktuellt även i vårt dagliga, vardagliga
handlande. Jag sa inledningsvis att helgen ger tillfälle till eftertanke, vardagen
bromsar upp ett tag.

45 Men förutom sitt religiösa innehåll finns det mycket av våra traditioner
förknippade med helgerna, inte minst med julen och julfirandet. Alla bär vi väl
med oss genom åren bilden av vår barndoms jul. Särskilt de bland oss som har
haft förmånen av en lycklig uppväxttid. Jag tror att den känslan förstärks när
man lever långt borta från Sverige. När man arbetar och verkar utomlands, ofta
50 under besvärliga och påfrestande förhållanden. Det är därför naturligt att vi här
hemma sänder er en alldeles särskild hälsning i dag. Från er barndoms jular, från
familj och vänner från saknad, längtan och tradition, men också från dagens
Sverige. Ni är långt borta från oss, långt borta i FN-tjänst för fredens bevarande,
ombord på fartyg, verksamma i näringsliv och förvaltning. Till alla er som har er
55 dagliga gärning utomlands hälsar vi. Till er som är så långt för oss geografiskt,
men så nära i våra tankar.

När vi talar om helg, jul och traditioner får vi inte glömma att det också finns en
annan jul. För ensamma, sjuka och bedrövande människor. För dem bland oss
60 som, efter samhällets trubbiga måttstock, kanske inte haft framgång i sina liv.
För er kan en familjehögtid som julen bli särskilt svår. Er ensamhet kan kännas
ännu tyngre. Jag kommer tillbaka till vad jag sa om solidaritet. Vi måste ta
ansvar för varandra, bry oss om, ta spontana initiativ och försöka lindra
ensamhetens plåga.

65 Ja, vi närmar oss slutet på ett år. För mig personligen har det varit mycket
intressant och stimulerande. Jag har fått många tillfällen, inte minst under mina
besök ut i landet, att träffa de människor som lever och arbetar i dagens Sverige.
Och jag har imponerats av den målmedvetenhet och ambition att göra det bästa

möjliga av alla situationer, som jag mött ute på småföretag, på arbetsplatserna, i församlingar, skolor och i föreningsrörelsen. Det finns många fina exempel.

75 Jag är mycket glad över att under året ha haft den här möjligheten att se så mycket av Sverige och komma i nära kontakt med arbetslivet, med vardagen, med ett vitalt, målmedvetet vardagsverige. Jag hoppas att under kommande år vidga mina erfarenheter och se och lära känna ännu mer om vårt samhälle.

80 I slutet av året ser vi tillbaka, men också framåt, mot en framtid som måste präglas av solidaritet med varandra och med kommande generationer. Vi måste dela med oss av vårt välståndets dignande julbord. Vi måste ta hand om varandra, visa medmänsklighet i ordets djupaste bemärkelse. Och vi kan bara hoppas att krigets, våldets och förtryckets gissel slutar att vina kring jorden. Att medmänskligheten, solidariteten också mellan nationerna får sin stora chans.

85 Med dessa ord vill jag önska er alla en god jul och ett gott nytt år. Jag riktar en önskan, kanske främst till er som är långt borta från era nära och kära, till er alla svenskar utomlands som tänker på oss nu. Och vi skall heller inte glömma de ensamma bland oss, de glömda som finns på nära håll och vi bryr oss om att se
90 efter.

En god jul, ett bättre nytt år, för en värld i fred, frihet och värdighet.

Taggar

95 1970-tal, 1975, Jultal, Kungahuset, Man

URI

<https://www.svenskatal.se/tale/carl-xvi-gustaf-jultal-1975>

100

105